

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2014-02-19

LS 1312-1605

Landstingsstyrelsen

LANDSTINGSSTYRELSEN

14-03-04 00013

Yttrande över delbetänkandet Pensionärers och förtroendevaldas ersättningsrätt i arbetslöshetsförsäkringen (SOU 2013:64)

Föredragande landstingsråd: Anna Starbrink

Ärendebeskrivning

Arbetsmarknadsdepartementet har genom remiss bjudit in Stockholms läns landsting att yttra sig över delbetänkandet Pensionärers och förtroendevaldas ersättningsrätt i arbetslöshetsförsäkringen (SOU 2013:64).

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen besluta

att avge yttrande till Arbetsmarknadsdepartementet över delbetänkandet Pensionärers och förtroendevaldas ersättningsrätt i arbetslöshetsförsäkringen (SOU 2013:64) i enlighet med landstingsdirektörens tjänsteutlåtande.

Landstingsrådsberedningens motivering

I det aktuella betänkandet konstateras att det nuvarande regelverket i arbetslöshetsförsäkringen leder till flera svårigheter vid samordning av pension och arbetslöshetsersättning. Ett exempel är att den som tagit ut pension men senare återkallat den för att återgå i förvärsarbete kunnat få en sämre ersättning vid eventuell arbetslöshet jämfört med innan pensionen togs ut. I betänkandet föreslås regelförändringar som gör det mer förmånligt för den som börjat ta ut pension att återgå i arbete.

Regelverket blir mer flexibelt och generöst, vilket ställer högre krav på kontroll inom ramen för arbetslöshetsförsäkringen. De nya regler som väntas i arbetslöshetsförsäkringen, med bland annat krav på aktivt arbetssökande, anses dock tillräckliga för att motverka ett eventuellt överutnyttjande.

SKRIVELSE
2014-02-19

LS 1312-1605

Betänkandet föreslår även förtydliganden i reglerna kring förtroendevaldas rätt till arbetslöshetsersättning, med syfte att säkerställa att ett förtroendeuppdrag inte påverkar den enskildes situation vid arbetslöshet. Förslaget innebär att den tid någon varit tjänstledig på grund av ett förtroendeuppdrag ska räknas som tid med förvärvsarbete när eventuell arbetslöshetsersättning ska fastställas.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 6 februari 2014
Sammanfattning av delbetänkandet Pensionärers och förtroendevaldas ersättningsrätt i arbetslöshetsförsäkringen (SOU 2013:64)

Torbjörn Rosdahl

Anna Starbrink

Kristoffer Tamsons

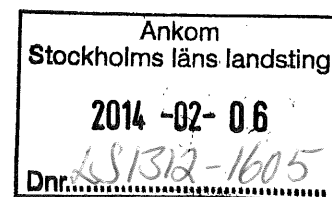
Landstingsstyrelsens förvaltning
SLL Personal och utbildning

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2014-02-06

LS 1312-1605

Handläggare:
Ulf Åkesson

Landstingsstyrelsen

Rote I V

Yttrande över delbetänkandet Pensionärers och förtroendevaldas ersättningsrätt i arbetslöshetsförsäkringen (SOU 2013:64)

Ärendebeskrivning

Arbetsmarknadsdepartementet har genom remiss bjudit in Stockholms läns landsting att yttra sig över delbetänkandet Pensionärers och förtroendevaldas ersättningsrätt i arbetslöshetsförsäkringen (SOU 2013:64).

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 6 februari 2014
Sammanfattning av delbetänkandet Pensionärers och förtroendevaldas ersättningsrätt i arbetslöshetsförsäkringen (SOU 2013:64)

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att avge yttrande till Arbetsmarknadsdepartementet över delbetänkandet Pensionärers och förtroendevaldas ersättningsrätt i arbetslöshetsförsäkringen (SOU 2013:64) i enlighet med landstingsdirektörens tjänsteutlåtande.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning

Betänkandet innehåller två förslag angående dels pensionsreglerna i förhållande till arbetslöshetsförsäkringen, dels förtroendevaldas ställning i förhållande till samma försäkring. Det ena förslaget innebär att personer som har gått i pension kan återkomma till arbetslivet och även kunna få arbetslöshetsersättning. Det andra förslaget innebär att den som utför ett förtroendeuppdrag där det finns en lagstadgad rätt till ledighet från anställning för att utföra uppdraget vare sig gynnas eller missgynnas i arbetslöshetsförsäkringen.

Förvaltningen tillstyrker förslagen.

Bakgrund

Pensionärers och förtroendevaldas ersättningsrätt i arbetslöshetsförsäkringen (SOU 2013:64) är ett delbetänkande av den Parlamentariska Socialförsäkringsutredningen. Kommitténs ursprungliga uppdrag var enligt utredningsdirektiv som beslutades av regeringen den 29 april 2010 att se över de allmänna försäkringarna vid sjukdom och arbetslöshet. I uppdraget rörande pensioner har legat att förtydliga och förenkla reglerna samt att harmonisera dem med övrig lagstiftning på området. I uppdraget rörande de förtroendevalda har ingått att analysera förtroendevaldas ställning i arbetslöshetsförsäkringen.

Överväganden

Pension och arbetslöshetsersättning

Kommittén har konstaterat att det finns ett behov av att bättre anpassa reglerna för samordning av pension och arbetslöshetsersättning i syfte att få ett mer flexibelt system vilket också är en av grundtankarna i det allmänna pensionssystemet. Enligt nu gällande regelverk ska samordning av pension och arbetslöshetsersättning alltid göras även om den sökande har återkallat pensionsuttaget. Det betyder att om någon skulle ångra ett uttag av pension för att förvärvsarbeta får det inte genomslag i rätten till arbetslöshetsersättning. Ersättningsnivån i arbetslöshetsförsäkringen är densamma oavsett stoleken på uttaget av ålderspension. Ersättningsnivån sänks alltid till 65 procent av tidigare inkomst, oavsett om den sökande tar ut en del av sin premiepension eller om han eller hon tar ut hela pensionen.

Kommitténs förslag i betänkandet innebär att ett återkallat pensionsuttag ska få genomslag även i arbetslöshetsförsäkringen och att en sökande ska kunna få full arbetslöshetsersättning. Vid samordning mellan pension och arbetslöshetsersättning anknyter kommittén till en befintlig samordningsregel som finns idag för andra fortlöpande ersättningar i anledning av arbetslöshet.

Förslaget underlättar för de som valt att ta ut pension att återgå i arbete och möjliggör för den enskilde att därigenom kunna få ett bättre utfall på den framtida pensionen. Förvaltningen tillstyrker förslaget.

Förtroendevaldas ersättningsrätt i arbetslöshetsförsäkringen

Förslaget bygger på principen att en förtroendevald ska befinna sig i samma situation som han eller hon hade gjort om den sökande inte hade åtagit sig ett förtroendeuppdrag.

Kommitténs förslag innebär att ett förtroendeuppdrag i sig inte berättigar till arbetslöshetsersättning. Förslaget anknyter istället till att det i lag finns

en rätt till ledighet från anställning för att den förtroendevalde ska kunna fullgöra uppdraget. Tid som den sökande har varit tjänstledig eller avstått från att arbeta i egen verksamhet, för att utföra ett förtroendeuppdrag som i lag berättigar till ledighet ska räknas som tid med förvärvsarbete vid prövning av rätt till arbetslöshetsersättning. Förslaget innehåller även en bestämmelse om att tiden med förtroendeuppdrag ska vara överhoppningsbar i förhållande till arbetslöshetsförsäkringen. Det gäller i de fall anställningen har upphört och förtroendeuppdraget har fortsatt. Förslaget är kopplat till en bakomliggande anställning och försäkrar den bakomliggande anställningen och förtroendeuppdraget påverkar inte den enskildes situation vid arbetslöshet. Förvaltningen tillstyrker förslaget.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

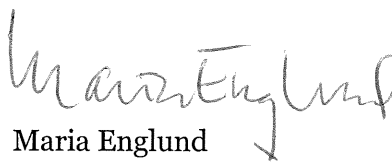
Förslaget har inga ekonomiska konsekvenser för Stockholms läns landsting.

Miljökonsekvenser av beslutet

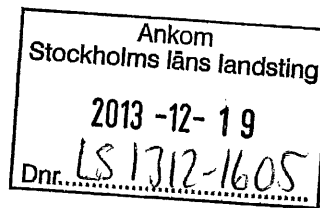
I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Maria Englund
Personaldirektör

Sammanfattning

Delbetänkandet innehåller förslag i två frågor på arbetslöshetsförsäkringens område: dels reglerna för samordning av pension och arbetslöshetsersättning, dels förtroendevaldas ställning i arbetslöshetsförsäkring.

Samordning av pension och arbetslöshetsersättning

Enligt kommittén finns det ett behov av att bättre anpassa reglerna för samordning av pension och arbetslöshetsersättning i syfte att uppnå den flexibilitet som är en av grundtankarna i det allmänna pensionssystemet. Det nuvarande regelverket i arbetslöshetsförsäkringen leder till flera svårigheter:

1. Samordning av pension och arbetslöshetsersättning ska göras även om den sökande har återkallat pensionsuttaget. Att ångra ett pensionsuttag får därmed inte genomslag i arbetslöshetsförsäkringen.
2. Ersättningsnivån i arbetslöshetsförsäkringen är densamma efter samordning med pension oberoende av storleken på uttaget av ålderspension. Ersättningsnivån sänks alltid till 65 procent av tidigare inkomst, oavsett om den sökande tar ut en del av sin premiepension eller om han eller hon tar ut hela pensionen.
3. Pensionsreglerna i arbetslöshetsförsäkringen är komplicerade. Reglerna för ålderspension och tjänstepension är olika och reglerna för ålderspension består av flera led: först sänks ersättningsnivån och från den nivån görs ett pensionsavdrag motsvarande ett dagbelopp av årspensionen.

4. Arbetslöshetskassorna har inga möjligheter att kontrollera om tjänstepension betalas ut. Trots att tjänstepension ska samordnas med arbetslöshetsersättning har arbetslöshetskassorna inte tillgång till uppgift om huruvida tjänstepension utbetalas, utan får lita helt på den enskildes uppgifter.

Kommitténs förslag innebär att samordning av pension och arbetslöshetsersättning görs enligt en befintlig samordningsregel i arbetslöshetsförsäkringen. Enligt nuvarande bestämmelse får dagpenning lämnas med högst skillnaden mellan det högsta belopp som får lämnas enligt bestämmelserna i försäkringen och den ersättning som sökande får fortlöpande från någon annan än arbetslöshetskassan med anledning av arbetslöshet. Att använda denna bestämmelse även för samordningen av pension innebär ett enklare regelverk och att det blir lättare för den enskilde att förutse konsekvenserna av ett pensionsuttag i arbetslöshetsförsäkringen. Vidare innebär förslagen att ett återkallat pensionsuttag får genomslag även i arbetslöshetsförsäkringen så att den sökande i stället kan uppbära full arbetslöshetsersättning. Utöver detta föreslås en bestämmelse om att arbetslöshetskassorna ska få ta del av uppgift om tjänstepension från Skatteverket.

Förslagen innebär mer generösa och flexibla regler jämfört med dagens pensionsregler i arbetslöshetsförsäkringen. Det innebär att ökade krav på kontrollfunktionen inom arbetslöshetsförsäkringen för att säkerställa att arbetslöshetsersättning inte utgår till sökande som inte är aktivt arbetssökande. Reglerna rör dock en begränsad grupp. Dessutom kommer nya regler, bland annat om krav på aktivt arbetssökande, att införas i arbetslöshetsförsäkringen inom kort. Kommittén anser att dessa nya regler är tillräckliga för att motverka ett eventuellt överutnyttjande.

Förtroendevaldas rätt till arbetslöshetsersättning

Ersättningsrätten i arbetslöshetsförsäkringen vilar på utfört förvärvsarbete. Ett förtroendeuppdrag är inte detsamma som ett förvärvsarbete och kan därför inte grunda rätt till arbetslöshetsersättning. I praxis har dock fastställts vissa omständigheter under vilka förtroendeuppdrag kan jämföras med förvärvsarbete och berättiga till arbetslöshetsersättning. Praxis i frågan är emellertid inte entydig.

Detta har lett till osäkerhet i dagens tillämpning och oklarhet för den enskilde vad gäller rätten till ersättning.

Utgångspunkten för kommitténs förslag rörande förtroendevalda är att förtroendeuppdrag, i motsats till dagens hantering, inte kan jämföras med förvärvsarbete och därmed inte ge rätt till arbetslöshetsersättning. Vissa förtroendeuppdrag har dock bedömts vara så viktiga för samhällets funktion att de i lag berättigar till ledighet från anställning för att den förtroendevalde ska kunna fullgöra uppdraget. Det rör sig bland annat om uppdrag som riksdagsledamot, förtroendevald i kommun eller landsting, fackligt förtroendevald, skyddsombud och nämndeman. Kommittén anser att enskilda som åtar sig dessa förtroendeuppdrag bör skyddas även i arbetslöshetsförsäkringen. De föreslagna reglerna innebär att det är den sysselsättning som den förtroendevalde är ledig från för att fullgöra uppdraget som skyddas, inte förtroendeuppdraget i sig. Syftet är att säkerställa att förtroendeuppdraget inte påverkar den sökandes situation vid arbetslöshet. Den tid den sökande har varit tjänstledig, eller avstått från att arbeta i egen verksamhet, för att utföra förtroendeuppdrag som i lag berättigar till ledighet ska därför räknas som tid med förvärvsarbete vid prövning av rätt till ersättning och vid fastställande av arbetslöshetsersättning. Förslaget innehåller även en bestämmelse om att tiden med förtroendeuppdrag i vissa fall kan vara överhoppningsbar vid prövning av rätt till ersättning och vid fastställande av arbetslöshetsersättning. Det gäller i de fall anställningen eller det egna företaget upphör men förtroendeuppdraget fortlöper och den sökande därför inte ansöker om arbetslöshetsersättning i samband med den ordinarie sysselsättningens upphörande. Även i denna reglering är utgångspunkten att den sökande vid arbetslöshet ska befinna sig i samma situation som han eller hon hade gjort om den sökande inte åtagit sig förtroendeuppdraget.

Ikraftträdandedatum och konsekvenser

Förslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2015.

En övergripande bedömning är att de ekonomiska konsekvenserna, för samhället som helhet, är av ringa omfattning. De som i dagsläget berörs av reglerna om pensioner och hanteringen av förtroendevaldas ersättningsrätt är totalt sett mycket få. På sikt kan dock reglerna rörande pensioner i arbetslöshetsförsäkringen få

större effekter i takt med att fler arbetar eller står till arbetsmarknadens förfogande samtidigt som de får pension under en längre period.